

Vår historia!

Intro till Nedslag i Arkiven.

Hej kära läsare!

Detta Dokument, som det ser ut att bli ☺, startade som "ett plötsligt infall" en novemberdag anno 2021. "- *Hoppsan, vi fyller visst hundra år!*". Jag åtar mig då att "luska lite i arkiven" om hur vår historia ser ut. Och... Årets understatement är att det blev mer än jag trodde. Välkommen att hänga med på mina resa!

Huvudfråga: När föddes *Naturskyddsföreningen i Västerås*? Är det 1921?

Den röda tråden i följande arbete har dessutom blivit:

- **Vad är det vi lär oss, och vad lär vi ut?** samt – **Hur kan vi minnas saker?**

Hoppsan, det blev TVÅ röda trådar. Rent av TRE. Men ni fattar nog vad jag menar ändå. Eller? En sådan enkel fråga som NÄR vi ska fira hundra år är inte så enkel som man kan tro. För om vi inte ENAS om en DEFINITION ligger en onödig konflikt på lur. Och onödan ska vi akta oss för, säger Birk.

Nedan har jag hittat en del "vetenskapliga fakta", faktiskt. Dessa som Greta vill få oss att ta hänsyn till. (Vet alla vem Greta är? Om hundra år?). Nu ska vi bara enas om när och hur vi ska TOLKA, och fira, dessa fakta. Utan onödiga missförstånd. Ett hett tips är på Årsmötet den 21 mars 2022. När infaller årsdagen? Exakt? Det kan vi ägna timmar åt att diskutera. Om vi vill. Men det finns nog viktigare saker att lägga energi på.

I jakten på Sanningen - Se upp med, och ta hänsyn till, det UNDERFÖRSTÅDDA.

Detta dokument kommer att uppdateras löpande framöver i anslutning till mina besök hos *Arkiv Västmanland*. Läs alltså senaste versionen. Hittills har jag hunnit öppna EN av de totalt 15 arkivboxar om den förening som vi räknar som vår "födelseförening". Där hittade jag direkt det jag egentligen letade efter – det konstituerande styrelsemötesprotokollet. Vår "födelseattest" om man så vill. Men... det fanns ju så mycket mer.

Detta förord skrivs alltså i efterskott. Efter att jag fastnat för den fascinerande förhistorien, efter fyra nedslag i arkivet; 22 & 29 nov samt 9 & 14 dec.

Välkommen i jakten på vår historia! Där jag tar mig friheten att lägga in personliga kommentarer, inspirerade av vad jag hittar och citerar ur arkiven. Övertygad om att "det personliga" ofta är ytterst allmängiltigt. Here we go...

Denna blomma fick Linné att ifrågasätta hela sin världsbild!
Han kallade den *Peloria*, monster/missfoster. Fast...
"Egentligen" är det bara en enkel gulsporre, *Linaria vulgaris*.
Men ...

Foto: vid väggkanten i Badelunda.

Roine Andersson, tillbringare. 17 dec 2021

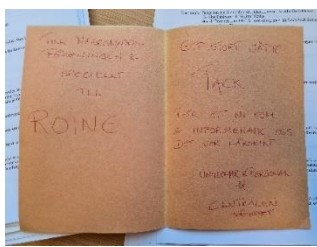
Rapport från forskardag i **Arkiv Västmanland** måndagen 22 nov. 2021

Roine Andersson

- "Folkrörelsearkivet" (i Stadshuset) blev 1994 *Arkiv Västmanland*, och finns fram till januari 2022 i Stadsbiblioteket (fackavdelningen). Då flyttas ALLT arkivmaterial till nya lokaler i Arboga. Därefter får man beställa över dokument till kontoret i Västerås, om man nu inte vill åka till Arboga och forska.
- *Arkiv Västmanland* är medlem i riksorganisationen *Svenska Arkivförbundet* som är en "ideel organisation för den **enskilda** sektorns arkiv" (till skillnad från den **offentliga** sektorns arkiv; för kommuner, etc).
- Vilka föreningar som har arkiv i *Arkiv Västmanland* finns i deras lista *arkivbildarregister.pdf* på www.arkivvastmanland.se
- I Arboga finns "80 cm" material om *Västmanlands Naturvetenskapliga Förening*. Lär bestå av material 1922 – 1968. Detta har beställts till V-ås och kommer att "gås"/forskas igenom månd 29 november. Spännande ☺.
- Det material som plockats fram denna dag var "3 cm" från *Naturskyddsföreningen i Västerås* som vårt officiella registrerade namn är. Trots att vår logga inte har något i !
- De 3 centimetrarna bestod av:
 - Styrelsemötesprotokoll 25 febr 1997 – 21 febr 2000
 - Årsstämmohandlingar för 1997 (Protokollet saknas)
 - " " " " för 1998 (Revisionsberättelsen saknas)Historiens vingslag i vår historia som förväntats blev bara till ett litet ynka flaxande ☹
- Idag är det *Arkiv Västmanland* som äger allt "vårt" material! Detta eftersom varken Kretsen eller Länsförbundet är medlem i *Arkiv Västmanland*.
- **Jag föreslår att *Naturskyddsföreningen i Västmanlands Län* blir medlem i *Arkiv Västmanland 2022*** (dvs. s.k. arkivbildare). Alla 9 **Kretsar** kan ingå i medlemskapet. Kostnad, om Länsförbundet blir medlem/ägare: 1 000:-/år (!) samt 160:-/ påbörjad löpmeter. Jag har ansökningspapper.
I medlemskapet ingår: - Förvaringsboxar i kartong. - En tre timmars kurs i arkivhantering.
- GDPR (EU:s dataskyddsförordning) gäller från 25 maj 2018.
Info om detta finns på www.arkivvastmanland.se

Allt "modernt" material om oss.

Blev en bilaga efter att jag daterat denna odaterade(!) hälsning när jag hittade en notis om den i ett av protokollen.
LÄRDOM 1. Plötsligt blev den "historisk", p.g.a. en datering, inte minst med Året!!

Rapport från forskardag i **Arkiv Västmanland** måndagen **29 nov. 2021** samt även tisdagen **14 dec 2021** (för flera utdrag ur "Linneaboken").

Roine Andersson

Genomgång av material angående:

Naturvetenskapliga Föreningen "**Rudbeckia**" vid Västerås Högre Allmänna Läroverk (N.F.R.).

Men först...! Ännu en ny förening (för mig alltså) upptäcks!

Naturhistoriska Föreningen "**Linnea**" (!)

En av böckerna har titeln "*Protokollsbok för naturhist. fören. "Linnea" år: 1896 – 1899*".

Denna innehåller protokoll från 4 mars 1896 – 22 mars 1899. Start- och slutåret okänt.

"Linnea" bör dock rimligen ha övergått till "Rudbeckia" någon gång, troligen i nov 1906 vid Rudbeckias grundande. Linneas bok är av samma typ som Rudbeckias.

Några utdrag ur "Linnea"-bokens protokoll:

Styrelsen sammanträder i "läroverkshuset". Mötena innehåller formalia, föreläsningar, experiment, förslag på utflykter, m.m., men kanske främst diskussioner över olika ämnen där en "Inledare" ställer en fråga, som förhoppningsvis får mothugg av minst ett motargument. Efteråt röstar man om ett svar på frågan! När man inte beslutar att "... låta diskussionen utgöra svar på frågan". Ibland reserverar sig några ☺.

4 mars 1896:

§3 Handlar om att en ny ordförande väljs, efter att den gamla hoppat av.

§ 4 Består av en 3 sidor lång debatt om vad som "*vore Sveriges framtidsnäring*". En argumenterar för Bergsbruk då man "*borde tänka på de rika stenkolslagren som finnas i Skåneland samt på de rika malmådror som finnas i Småland och Östergötland, ... / "*. En annan förordar Åkerbruket, men... är inte sockerbetsodlandet egentligen att betrakta som industri? En tredje tror på Skogsnäringen och "*ansåg att genom den så småningom skeende uthuggningen av skogen temperaturen skulle bli kallare och därigenom åkerbruket gå tillbaka*".

§ 5 "*Afslutades diskussionen och som svar uppsattes:*

Inledaren Schött: Bergsbruk i förening med Industri.

J.Erikson VI:1 Skogsbruk.

J.Erikson VI:2 Åkerbruk.

Widegren VI:1 Industri.

Af dessa svar antogs Schötts. Men som medlemmarna slutligen enade sig om att bergsbruk är en gren af industrin måste Widegrens svar anses vara antaget."

29 april 1896:

§4 "*Hvilka födoämnen äro de nödvändigaste för människan?*".

11 sept 1896:

Mötet börjar kl. 06. Klockan 07.45 upplöses av ordföranden "*det ganska stormiga sammanträdet, under hvilket medlemmarna tillåtit sig sådana barnsligheter och för*

medlemmarna ovärdiga och föreningen vanhedrande saker, som affyrandet af – ryska smällar, hvilket /(?) /tyvärr af föreningen lemnades oanmärkt och således för gerningsmannen icke lände till välförtjänt näpst och andra till varnagel."

8 okt 1896:

- §4 "Hvar kan människornas urhem anses hafva varit beläget?" 5 sidor argument för Afrika, Indien, Europa, norra Asien, Lemurien, Mesopotamien, trakten af Persiska viken, ... samt:
- /... svunnen geologisk tidsålder då klimatet var lika öfverallt på jordklotet."
 - /...Kaukasien såsom människans stamhem, då ju detta land ännu idag bebos af människor, som äro kända för sin skönhet."
 - Karlsson "sade sig ha hört en sannolik uppgift, att våra äldsta stamföräldrar voro negrer."
 - Flodin "hyste den åsikten, att människorna härstammade från ett i Hög-Asien bosatt apliknande folk, hvaraf ännu finnas spår."
 - /...t.ex. kunde ju kineserna hafva fått sin hudfärg genom den i deras land förhärskande gula färgen, negrerna sin svarta färg under inflytande af Afrikas brännande sol, etc."
 - Lundin "ansåg ej, att människorna kunna härstamma från aporna, då det ej finnes någon föreningslänk dememellan. Föröfrigt ansåg han ej Afrika kunna vara människornas urhem, ty negrerna äro ju bland de folk, som stå på en mycket låg bildningsgrad."
 - Flodin påpekar då att / "det förefinnes en stor likhet mellan människans och apans skeletter."
 - Eriksson / "upplyste om att det i nordvestra delen av Främre Indien finnes ett folk, som mycket liknade aporna."
 - Inledaren Wallin framför att "under 'kampen för tillvaron' måste människan utfinna medel att uppehålla sig, och det var först då nöd började uppstå, som människorna höjde sig till någon högre utveckling; negrerna däremot, lätt kunde förvärfva sig sitt uppehälle, hade kvarstannat på sitt ursprungliga låga tillstånd."

"Sedan diskussionen af föreningen förklarats afslutad uppsattes följande svar på densamma Lägersten: Människans urhem är troligen i Armenien.

Inledaren: Ingen forskning har ännu förmått uppdaga det land hvarifrån människorna spridit sig öfver jorden.

Karlsson: Det är antagligt, att människornas urhem är Mesopotamien.

v. Post: Människans urhem är beläget i Bengalen.

Karlssons svar antogs af föreningen såsom svar på diskussionen." (!!!)

§5 Ordföranden uppmanas att säga upp sig, vilket han gör på nästa styrelsemöte eftersom "han ej ansåg sig kunna motsvara detta föreningens förtroende samt särskilt de senaste förvecklingarna inom föreningen." (Här blir man nyfiken ☺.)

27 okt 1896:

§5 "Hafva djuren förnuft?"

Slutsats: Videgrens svar (Djuren hafva förnuft) antogs af föreningen. Inledaren reserverade sig."

19 nov 1896:

§ 6 "Hvilken av människoraserna kommer slutligen att segra under kampen för tillvaron?"

Inledaren satsar på mongolerna. Får mothugg av "undertecknad" som tror på "negerrasen".

Molér föreslår "Midtellandsrasen" (Hm?). 5 sidor argument avslutas med röstning:

Mongolerna får 7 röster, Negerrasen 6 och Midtellandsrasen 5 röster.

10 dec 1896:

§7 "Hvilket kunna anses vara orsaken till istidens uppkomst?"

11 febr 1897:

§ 4 "Hvilken af växtfamiljerna är viktigast för människan?"

(Omröstningen vanns av gräsen, *Graminae*)

25 febr 1897:

§7 "Hvilket kommer att bli framtidens belysningsämne?"

3 sidor debatt där en konstaterar att "Angående elektriciteten skulle den ej kunna ha någon framtid för sig, emedan det elektriska ljuset vore alltför dyrbart." Inledaren trodde att vatten (!) var framtiden "... så snart man blott funnit på något bättre sätt än det nuvarande att sönderdela vattnet."

Vid omröstningen ställdes vattnet mot acetylgasen och ... vattnet antogs!

(Se där – en vätgasvisionär!)

Belysande tankar

Thales från Miletos (623-543 f.Kr.) gnider bärnsten (gr. *elektron*) och framkallar gnistor – elektricitet.

1861 – Västerås får de första gatlyktorna för gas, 40 stycken.

1888 – Västerås får sina första elektriska lampor; i Domkyrkan monteras 400 stycken.

1890 - 15 december konstituerar bolagstämman, i rådhuset, Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, ASEA.

24 mars 1897:

§4 "Kommer Andréas tillämnade nordpolsexpedition att lyckas?"

(2 sidor debatt)

Wallin: Nej.

Malmberg: Ja.

Malmbergs åsikt segrade.

(Med facit i hand så)

29 april 1897:

§ 5 "Hafva djuren förnuft?" OBS! Samma fråga som 27 okt 1896 då svaret blev ja.

Efter 3 sidor "upsattes följande svar:

Inledaren: Nej!

Molér: Ja!

Inledarens åsikt segrade.

(Aj då, här förlorar djuren sitt förnuft ☺!)

29 sept 1897:

§6 "Kan någon annan planet än jorden i vårt solsystem antas vara bebodd af förnuftiga varelser?" Efter 5 sidors debatt segrade åsikten att "Jorden befolkar möjligen Mars".

10 nov 1897:

§4 "Klädedräkten". Här blev ingen diskussion (!) eftersom "ingen bestämt yttrade sig" utan inledarens svar/utläggning "antogs direkt av föreningen". Efter hänvisning till Adam & Eva m.m. kom svaret; "Ansåg, att klädedräkten borde förändras genom att borttaga några för kroppen skadliga klädespersedlar såsom snörlif, pälsar, hängslen o.s.v."

24 nov 1897:

§5 "Kunna vi hoppas, att Andrée skall komma tillbaka?"

4 sidor debatt avslutas med:

Malmberg: Ja!

Forsberg: Nej!

Malmbergs svar antogs.

Som sagt... med facit i hand.

Läs Bea Uusmas Augustprisade (2013) bok:
Expeditionen. Min kärlekshistoria.

VLT måndag 3 jan 2022; Anders H. Pers kåserisida *Kallskuret*.

"Ballong på gång"

Sådär skriver VLT en morgon i augusti 1908:

Ballonguppstigningen är ett skådespel, som icke bjudes alla dagar i vår stad, och det var också stora människoskaror som i söndags samlades på utställningsområdet.

Väntan blev lång, ty fyllningen med gas af ballongen "André" hvilken började klockan 5 på morgonen, tog så lång tid att starten kunde först (ske) vid 7-tiden på aftonen.

Färdledaren ingenjör O. Holmberger tog plats i gondolen tillsammans med sin unga hurtiga fru och herr von Hofsten. Då allt var klart ljöd kommandoropet och ballongen sköt fart uppåt under åskådarnas hurrarop och viftningar."

8 dec 1897:

§8 "Huru kommer människosläktet att gå under?" 2 sidor med hypoteser som "eget förvållande, genom njutningarnas försvagande inverkan.". "Kometer". "Jorden blir obeboelig på något sätt". "Under jordens fortsatta avsvälning kommer att bildas sprickor i jordytan så att vatten kommer ned i jordens innandöme." "Förvekligande". "...de folk som stå på en låg ståndpunkt, exempelvis negrerna, en gång skola blifva de härskande.". "Jorden rämnar och störtar in på solytan för att tjäna som bränsle."

Inget beslut tas, då man fastnar i ett "ordbyte angående betydelsen af ordet 'förfining'".

20 april 1898:

§5 "Inleddes en diskussion af Malmberg öfver ämnet: Är människans inflytande på växt-och djurvärlden nyttigt eller skadligt för naturen i sin helhet?"

Sju sidor debatt där argument för och emot människans nytta eller skadlighet bollades, och beslöts att "diskussionen fick utgöra svar på frågan".

24 mars 1897:

§4 Kommer Andrées tillämnade nordpolsexpedition att lyckas?

Ja-sidan segrar.

24 nov 1897:

§5 Kunna vi hoppas, att Andrée skall komma tillbaka?

Ja-sidan segrar igen.

Nog ur Linneaboken.

"Ap-processen" (Scopes Monkey Trial)

Så kallas rättegången 21 juli **1925** mellan Tennessee & John T. Scopes, en lärare som hade fräckheten att undervisa om Utvecklingsläran / Darwins evolutionsteori. Han dömdes till 100 dollar i böter. Visserligen upphävde Högsta Domstolen (!) beslutet i januari 1927, trots att man samtidigt bekräftade att gällande lagar gäller! "Justitia är blind", sa visst någon. I denna veva skapades "Creation Science" för att förhindra att evolutionsläran lärdes ut i USA:s skolor. Vilket man lyckades med i närmare 30 år! Tills Sovjet sköt upp *Sputnik* 1957. Då blev det OK att satsa på naturvetenskap, inklusive evolutionslära, "för att komma ikapp". Hur ser det ut idag?

Biologisk Mångfald beror på... ja, vadå?

Är det självklart att lära ut evolutionsläran i skolorna? Vad är "Creation Science"?

Titta på dessa informativa föreläsningar!

:Sara Granér

Dr. Eugenie Scott: *What do Creationists Believe about Human Evolution?*

<https://ncse.ngo/>

https://www.youtube.com/watch?v=iZhO7_GhDH0

<https://www.youtube.com/watch?v=etpg5pazABM&t=1761s>

Om Naturvetenskapliga Föreningen "Rudbeckia":

Arkivmaterialet består av:

- 4 protokollsböcker, kassabok, biblioteksförteckning, tidningsklippbok samt "*Organ för N.F.Rudbeckia*" (en illustrerad "kåseribok"/"tidning" (?) med texter om olika ämnen. Hölls visst intern inom styrelsen!).
- 3 mappar om 1950-1951 & 1951-1952 (främst elevteckningar och liknande), samt "*äldre handlingar... m.m. från begynnelsen (28 nov. 1916. kl. 6.00) – t.o.m. ht. 1950.*"
- De äldsta stadgarna från grundandet 1906!

Stadgar för "Rudbeckia" (Naturvetenskaplig förening vid Västerås h. allm. läroverk).

§ 1 Föreningen har till ändamål att väcka, bevara och öka intresset för naturvetenskapliga ~~ämnen~~ (-en inskrivet ovanför det strukna! RA) hos läroverkets elever genom anordnande af föredrag, referat, diskussioner, byte af växter, insekter och andra naturalier samt genom samlingar." ("samlingar" betyder nog insamling av växter till herbarier)

Hittar även en A4 med "*Förslag till stadgar ...*" från "*styrelsesammanträde Onsdagen 26/9 1951*" .../... "*med få ändringar godtagna ...*"

§ 1 "*N.F.Rudbeckia vill samla läroverkets elever, intresserade av studium och vård av växter, djur och andra naturföremål, såsom till geografin, geologin, astronomin, kemin och fysiken hörande, och öka och vidmakthålla medlemmarnas fältbiologiska kunskaper, genom att anordna sammankomster, exkursioner och tävlingar.*" (OBS. Reviderade från 1951)

Mappen "äldre handlingar ...":

Innehåller främst en renskrivning av **Rudbeckias historia!**

"Högtidstal hållet vid föreningens 10-års-jubileum den 28 nov 1916 av Carl-Olof Wallgren v.ordf."

Halvt renskriven, skulle det visa sig. Renskrivningen är odaterad utan namn, och slutar ungefär efter 2/3. Originalen är på 9 st. liggande A5-papper, snirkligt skrivet med tusch. Finns nu kopierad i EGET ARKIV.

ERGO - "Rudbeckia" bildades alltså 1906 (!). Tre år före Svenska Naturskyddsföreningen.

Talet avslutas med: */.torde man nog med skäl kunna säga att Rudbeckia just nu är läroverkets livskraftigaste lärjungeförening."*

Biblioteksförteckningen:

- *Prologiska böcker:* Lista med 72 böcker märkta B1-B72
- *Fysiska – Kemiska böcker:* Lista med 43 böcker märkta F1-F43.
- *Utlåningsjournal* påbörjad vårterminen 1911.

Teknikutveckling!: Efter några sidor så ersätts den snirkliga tuschen, med blyerts!

Kassaboken ht 1910 – ht 1923:

Några poster

22.10.1921 --- *"Material till skioptikonbilder". 20 öre.* (Googla gärna skioptikon ☺).

29.09.1922 --- *"Papper till Rudbeckias frösamling". 75 öre.* (Finns den kvar tro?)

Organ för N.F.Rudbeckia:

I denna bok har styrelsens medlemmar skrivit ner personliga "kåserier" i olika ämnen. Vackra teckningar inleder kapitlen! Detta "Organ" cirkulerade endast inom styrelsen.

Finns nu i kopierad faksimil i sin helhet i EGET ARKIV; vårt "referensbibliotek" på Pilgatan!

"Ny statsminister"

Allt om "Rudbeckia"

"Linnea"

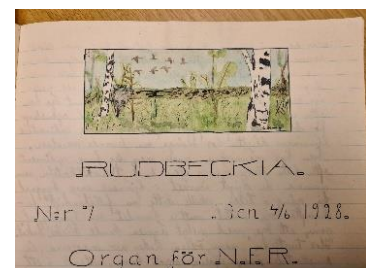
Första "Organet"

"Intryck från Omberg"

"Bofinkens sång"

Akvarell

Nog ur Rudbeckia.

Notiser

- Vid dagens slut visade det sig att Andreas Porswald har lämnat in material 2001 från Fältbiologerna V-ås. Dessa handlingar ägs av *Arkiv Västmanland*.

Så här ser registreringen ut:

- Två dagar efter detta nedslag i arkivet får Sverige sin första kvinnliga statsminister (Nr 34) vid skifteskonseljen med kungen 1 dec. På pressträffen den 30 nov presenterar Magdalena Andersson sina 22 socialdemokratiska statsråd/ministrar.
Några talande citat "i tiden" från dem
 - *Strandskyddet ska bli mer differentierat.*
 - *Vi ska minska klimatutsläppen.*
 - *Vi ska driva på den gröna industriomställningen.*
 - *Omställningsstöd är lovande.*
 - *Kompetensförsörjningen är viktig.*
 - *Framtiden bygger på elektrifiering och digitalisering*
 - *Vi måste skapa nya gröna jobb.*
 - *Alla som kan arbeta ska arbeta.*
 - *Hållbar finansiering ska främjas.*
 - *Klimatsmarta lösningar gynnar utvecklingen.*
 - samt inte minst det unisone "Vi ska vända på varenda sten"!
- Sverige är idag självförsörjande på tre (3!) grödor: Spannmål, Morötter och ... Sockerbetor (se 4 mars 1896 ovan). Mycket importeras alltså. En del hanteras vid våra livsmedelskedjors lagerterminaler. Långtradarchaufförer följer då skylten KOLONIAL.
- Jubileum 1!
1921 blir det verkstad av ett beslut (1919) om kvinnlig rösträtt. Då genomförs den första riksdagsomröstningen med kvinnliga kandidater; men endast i Första kammaren (!). Sverige har då en tvåkammarriksdag; det har vi fram till ... 1971 (!). Före det har vi Ståndsriksdag (med Adel, Präster, Borgare & Bönder). Idag har vi en Enkammarriksdag.
Även under den s.k. Frihetstiden (1720–1772) hade vissa kvinnor begränsad rösträtt. Googla gärna om detaljer runt den "enkla" frågan "När fick kvinnor rösträtt?".
- TUSENÅRS-Jubileum!
År **1021** e.Kr.
Hej kära viking! Hur firade du detta jubileum?
Under hösten 2021 (!) publicerar tidskriften *Science* en artikel med bevis på ett exakt år då vikingar befann sig i "Amerika". Närmare bestämt i Newfoundland /"Vinland" vid en utgrävningsort med namn *L'Anse aux Meadows* ("manetviken"). Slumpen, eller

ödet, beroende på läggning ☺, gjorde att man idag kan få fram ett exakt årtal för tusen år sedan – med hjälp av ... en borttappad "pinne" (!). Hur då? Dels... "pinnen" var avhuggen med Järn. Skrälingarna hade inte den tekniken då. Men det hade vikingarna.

Dels... Barken fanns kvar på "pinnen" (!). Detta gjorde att man kunde datera årsringarna med dendrokronologi. Eftersom man visste att det år 993 e.Kr. skett en enorm solstorm kunde man välja ut 5 årsringar i rätt intervall och göra en kol-14-datering och ... voilà, år 1021 kunde fastslås. Science my dear Watson...

Läs mer här: <https://fof.se/vikingar-i-amerika>

OBS! Dessa två jubileer (ovan) skrivs när jag fortfarande svävar i hypotesen att det är 1921 som är vårt första verksamhetsår!!! Men det är ju trots det ett par intressanta jubileer ☺.

Naturskyddsföreningen
Västerås

Nedslag i Arkiven

Rapport från forskardag i **Arkiv Västmanland** måndagen 9 dec. 2021

Roine Andersson

Genomgång av material angående:

Västmanlands Naturvetenskapliga Föreningen, "VNF".

: Totala arkivet.

Utgångsläget

Så är jag då framme vid det som vi räknade som vår födelseförening. På den tredje dagen av min djupdykning efter sanningen. Anledningen är som ni säkert gissat att jag hittade intressanta saker i form av två andra (!) äldre föreningar, som ju faktiskt arkiverats tillsammans med "vår" förening. Jag ville därför beta av arkivet i kronologisk ordning.

Det som startade detta "betande" var som sagt den "enkla" frågan: **När föddes vi?**

Önskan om att hitta förstahandsfakta, ett bevis, berodde på att vi trots hörsägen och en notering om "99:e året" på verksamhetsberättelsen för 2020, kände en viss ovisshet. Efter lite baklängesräkning - föddes vi verkligen 2021, som blev hypotesen? Bekräfta eller vederlägga? Perfekt läge för källkritik!

Ovissheten fick stöd av TVÅ dokument vi hade sedan tidigare:

1. **Den gamle storspoven** av Bertil Waldén (1901-1963). 2 A4-sidor som inleds med:

"Redaktören (för Västmanlands fåglar) har bett mig skriva några rader om några ornitologiska händelser i Västmanlands Naturvetenskapliga Förening som jag omtalat i samband med dess 50-års-jubileum." Denna intressanta text är...odaterad! Lite Sherlockande ger dock att /VF_31 i WWW-adressen betyder "årgång 31 av Västmanlands Fåglar från... 1972!

Men, det bevisar ju inget om födelseåret. Walldén dog ju t.ex. 1963.

2. Naturskyddsföreningen 75 år i nostalgins tecken. Notis VLT, SNF:s 75-årsjubileum.

En A4-sida, författare troligen Birgitta Oscarsdotter-Hedberg (adress på pappret), med inledningen "Naturskyddsföreningen i Västerås firade den 16/11 sitt 75årsjubileum." Sen står det att " **'Västerås naturvetenskapliga förening'** bildades under **1926**, ..." (min fetstil!). Hm? Är årtalet fel? Bröt sig Västerås ut ur Västmanland? Fanns "Västmanlands N.F." parallellt?

Det finns även en baksida med en hyllningsvisa, med en överskrift att man firade de 75 åren på Apalby 1996! Bevis? Vad blir födelseåret, och stämmer det verkligen?

Huvudbry 1 – om vi väljer det.

I 75-årstexten citeras den dåvarande ordföranden **Karl Axel Petersson** som ger "en kort återblick över de senaste årens arbete". Efter "... under 1926," står det vidare ...
"1974 formerade vi en krets under paraplyorganisationen Svenska Naturskyddsföreningen, och 1989 byttes även namnet helt ut, (efter mycken vånda och gny och omröstning.)"
Slut citat.

ERGO - VNF blir alltså Krets inom SNF 1974?

2022 blir i så fall 49:e året. Då bör Naturskyddsföreningen Västerås fira sitt 50:de år 2023! Eller?

Parallellfakta

Vidare står att "Jens Wahlstedt berättade minnen från främst 50-talet och ungdomsåren inom läroverkets naturförening Rudbeckia. /.../ Han berättade om kvällar vid Kvarnberget och om hur det gick till 1947, när fältbiologiska ungdomsföreningen s.a.s. knoppades av från Rudbeckia."

Fältbiologerna, SNF:s ungdomsgren, hette *fältbiologiska ungdomsföreningen* vid bildandet 1947.

ERGO – Rudbeckia existerade mellan 1906 och 1947, dvs i 42 år.

- Rudbeckia blev sedan *Fältbiologerna Västerås* (Västmanland?) 1947.

Fakta funnet!

I den första boxen (Protokoll 1922-42) jag öppnar hittar jag protokollet från konstituerande första styrelsemötet den **13 april 1922** (!) med "ett 30-tal ledamöter" i högre allmänna läroverkets geografi-sal.

Ergo – Vårt födelseår = 1922. Vårt hundra verksamhetsår/kalenderår blir anno 2021!

1971 blir därmed vårt **50:e** och **1996** blir vårt **75:e** verksamhetsår.

Hela konstituerande protokollet 13 april 1922:

§ 1 Den 28 januari 1922 har ett " *beslut blivit fattat om bildandet av Västmanlands naturvetenskapliga förening*" av en interimsstyrelse som fått i uppdrag att skriva förslag till stadgar.

§ 2 "Godkändes detta förslag till stadgar .../!"

§ 3 "Till föreningens ordf. valdes f. häradshövdingen C. Ugglar och till övriga styrelseledamöter rektor S. Elvius, lektor O. M. Floderus, distriktsveterinären H. Hasselgren och kaptenen A. Wallert, med länsjägmästaren E. Nyblom och stadsombudsmannen R. Tenow som suppleanter.

Till hedersledamöter i föreningen valdes landshövdingen W. Murray och f. överjägmästaren Th. Hahr.

Till revisorer valdes grosshandlare Cl. Sundin och ingenjören C. Löf med Dr. L. Bladini och adjunkten K. O. Krank som suppleanter.”

§ 4 ”Bestämdes årsavgiften till 3 kr.”

§ 5 ”Höll lektor Floderus ett med skioptikonbilder och konserverade naturföremål belyst föredrag om Västmanlands natur, utgörande en orienterande framställning av landskapets geologiska bildning och utveckling, klimat, växt- och djurvärld samt första bebyggelse av människan. Med anledning av föredraget yttrade sig borgmästaren J. Karlsson som meddelade att 2 st lodjur skjutits samtidigt i Dingtuna 1897. Och kaptenen H. Kollhoff, som lämnade några kompletterande uppgifter, såsom t.ex. att *Lucerta agilis* (sandödlan) även anträffats i Västmanland.”

§ 6 ”Förevisade kapten Wallert några egendomliga Valerianaformer (av honom beskrivna i Sv. Bot. Tidskr. 1915, hft 3) och en märklig form av gran, *Picea excelsa* f. *acrocona* Th.Fr.”

§ 7 ”Förevisade lektor Floderus ett hönsägg (tillhörande Västerås h. allm. läroverks samlingar) av en hasselnöts storlek, funnet i vitan av ett vanligt hönsägg. Vid senare undersökning befanns det lilla ägget endast innehålla vita sålunda h. o. h. (hör och häpna RA) sakna gula.”

Slut på totala protokollet.

Artikel om detta möte fanns i urklipp från VLT samt W.A. (Västmanlands Allehanda?) två dagar senare, den 15 april 1922 (urklipp). Hade de journalister med på mötena? Annars hade de en driven sekreterare som antecknade och omgående skickade in till media. De flesta styrelsemöten, särskilt föredragen, refererades i VLT och andra tidningar (!).

Vid sökning hittade jag detta! Så min gissning om ”W.A.” var kanske rimlig?

”Centrala Västerås under 1950-talet. Till vänster syns fastigheterna där tidningen Västmanlands Allehanda en gång i tiden hade sina lokaler, tidningen upphörde 1939. Fotograf okänd, bilden tillhör Västerås stadsarkiv.” <https://www.vasterastidning.se/vasteras/kanner-du-igen-dig-i-gamla-vasteras/repqcDldVre3UwKnj2hbgPlnMiUOA/>

Det fanns även urklipp från ”W.F.”! Västmanlands Folkblad, kanske?

Protokoll 2 sept 1922:

§1 ”Hälsade ordf. föreningens hedersledamot landshövding Murray välkommen.”

§ 4 ”Upplästes ett telegram, som ingått från Kronobergs naturvetenskapliga förening .../”.

Här deras nuvarande logga. De grundades 1914! Och finns fortfarande kvar under detta namn på Facebook! De blev INTE en Naturskyddsföreningskrets.

§ 6 ”Höll prof. R. Sernander, Uppsala, ett längre föredrag om 'Flora upsaliensis'.”

Detta föredrag av Rutger Sernander (!) fanns renskrivet direkt efter originalet! TACK någon. Han förordade starkt skapandet av en *Flora arosiensis*.

(Se Ulf Malmgren: *Västmanlands flora* 1982.)

Protokoll 22 okt 1923:

Professor Rutger Sernanders föredrag under §7 (*Aktuella skogsfrågor ur botanisk synpunkt*) refereras i W.L.T., W.A. samt W.F., här under rubriken "*Mossarnas utdikning – En vital fråga. /.../ Intressanta synpunkter framförda på Naturvetenskapl. förening. möte.*"

(Han förordar att dika ut så mycket som möjligt av Sveriges mossar!)

Protokoll 26 jan 1924:

§ 11 VNF skickar lyckönskningstelegram till *Kronobergs naturvetenskapliga förening* på dess 10-årsdag!

Slut på nedslaget 9 dec 2021.

I fäders spår – för framtids segrar

Finns en koppling mellan VLT, Vasaloppet & Naturskyddsföreningen? Javisst!

VLT betyder Vestmanlands Läns Tidning. Det vet väl alla? NEJ!

Till exempel:

Vad betyder "W.A." på tidningsurklippet jag hittade ovan? Min hypotes ovan verkar rimlig – men jag är inte 100! (procent säker alltså).

Lärdom? Skriv ut vad förkortningar betyder; minst EN gång i texter!

Den **10 februari 1922** skriver redaktör Anders Pers en artikel i sin *Westmanlands Läns Tidning* (startår 1831, då med W & e, inte V ☺) med en idé om att anordna en skidtävling. Det första **Vasaloppet** körs sedan redan den **19 mars 1922**.

Vi firar alltså "sekel", typ, tillsammans!

Kan vi enas om att vi "firar 100 år 2022", trots att det hundra loppet / verksamhets-året faktiskt infaller... 2021 (?) ☺.

Det är fullt möjligt! Om vi är överens! Och inte blir för "petiga".

Den 15 dec 2021 får jag ett mail:

"Hej Roine!

Här kommer en julkhälsning från Vasaloppet och ett vintervitt Dalarna. Nästa år fyller Vasaloppet 100 år, .../"

Här är deras jubileumslogga, inför loppet den 6 mars 2022.

Notera årtalen ☺. Jämt och bra, hurra. Men...

Lite pedagogisk matte (grek. *mathemata* = "vad som lärs"):

1922 -23 -24 -25 -26 -27 -28 -29 -30 -1931 = 10 år.

2012 -13 -14 -15 -16 -17 -18 -19 -20 -2021 = 100 år.

ERGO... 2022 = 101:a året.

Loppen ställdes in 1932, 1934 och 1990. Så...

2022 kommer man att fira "100 år" genom att köra det 98:e loppet under det 101:a året ☺.

De jämna talens makt är stor.

Redan den 12 februari 2022 kommer **Jubileumsvasan** att köras mellan Sälen - Mora. 139 deltagare lär vara anmälda, lika många som anmälde sig till första Vasaloppet 1922. De tänker åka med träskidor, vadmalsbyxor och tjärvalla, helt i stil med originalet. (uppgär Anders H. Pers, sonson till "vasaloppspappan" Anders Pers, i sin kåserispalt *Kallskuret* i VLT den 3 jan 2022).

Vidgade vyer och vidareutbildning.

Finns en koppling mellan Vasalopp och **Planetens gränser**? Javisst!

Lyssna på Söndagsintervjun 19 dec 2021 med **Johan Rockström** i P1, SR-Play:

<https://sverigesradio.se/avsnitt/johan-rockstrom-om-mansklighetens-framtid-pa-jorden>

Lektion 1 - Liten läxa för lärjungar (och lärtöser?), för livslångt lärande.

- **1)** Året är 1932. Vasaloppet firar 10-årsjubileum. På festen efter loppet planeras att hylla alla vinnare under åren med blommor. Man vill hylla den 10:e vinnaren lite extra, med en extra stor bukett. Du får uppdraget att fixa presenterna.
 - a) Hur många buketter köper du?
 - b) Vem ger du den extra stora buketten?
- **2)** Du och din bror föds år 2000. Du föds den 1 januari; din bror den 31 december.
 - a) Hur många år är ni den första januari år 2001?
 - b) Är ni verkligen "lika gamla" då?

Det korrekta svaren sparar du och skickar till ditt undermedvetna – för att plockas fram vid lämpligt tillfälle. Detta förfarande kallas bildning.

Olympiska vinterspelen

De kommer att gå av stapeln mellan 4 och 20 februari 2022. Men... det kommer inte att finnas någon snö! Förlåt – underförstått här är "naturlig snö". För till de tre ställen som tävlingarna hålls (Peking + 9 resp. 18 mil NV därom) har det börjat lagras konstsnö, som enligt banläggare är "mycket bättre att åka på än naturlig snö". Uppgifter i media talar om 185 miljoner liter vatten som lär gå åt. I Vinterstudion till Tour de Ski som avslutades 4 jan, där skidåkare hoppas på OS-biljetter, nämns att "*det motsvarar den snö som skulle räcka till tio Vasalopp*".

Jubileumslogik

Det finns TVÅ (!) principer för att tolka ett "födelseår"!

1. "**Verksamhetsår/kalenderår**" = Det första året räknas!
I detta fall börjar vi med 1922, och 2021 blir då hundra året.
2. "**Födelsedagsår**" = Födelse-"dagen" firas året efter!
I detta fall "fyller vi ett år" 1923 (!), och vi "fyller hundra" år 2022.
Dag & månad skippas ju ofta.

Med denna logik blir vår födelse**DAG** helt korrekt den 13 april. För denna definition för födelsedagar råder det ju konsensus om.

Men det är ju synd att "glömma bort" första verksamhetsåret.

- En variant av denna princip är 3-sekundersregeln för att hålla avstånd i trafiken.

Räkna 1-2-3, och det blir bara 2 sekunder – räkna 1001-1002-1003 så har 3 sek gått.

OBS! Fakta är fakta. Men, vi har makten att fira jubileum precis när vi vill! Dock gillar vi ju jämna tal. Då kan logiken halta till ibland.

Dessa båda principer KAN samexistera! På årsmötet 21 mars kan vi fira att vi lägger det hundra verksamhetsåret till handlingarna. Helt enligt rutinen. Samtidigt kan vi planera för ett hejdundrande födelsedagskalas den 13 april, och i sann amerikansk anda hylla *The Constitution*¹⁾ !

Om vi nu inte fixar tårta i förskott till årsmötet, förstås. För – VI BESTÄMMER.

1) Jaja, det är deras grundlag och inte USA:s födelsedag, men ni fattar min definition, hoppas jag ☺.

Naturskyddsföreningen
Västerås

Nedslag i Arkiven

Rapport från forskardagar i **Badelunda 20 - 31 dec. 2021**

Roine Andersson

Då "min" arkivarie på Arkiv Västmanland ringde och avbokade det planerade nedslaget, så är det bara att gilla läget. Fortsättning följer nästa år!

Det blir därför lite hemmaforskande istället i alternativa arkiv & källor.

Samt en **sammanfattning** av vad som hittills hänt. Kan ju var bra.

- 13 dec 2021 beslutar *Länsförbundet Naturskyddsföreningen Västmanland* att bli medlem/ägare/arkivbildare i *Arkiv Västmanland*. Även alla 9 Kretsar blir därmed även de arkivbildare och kan lämna in "sin historia" dit. Kretsarna är:
Arboga
Fagersta
Hallstahammar
Köping
Norberg
Sala
Skinnskatteberg
Surahammar
Västerås
- 14 dec 2021 har *Naturskyddsföreningen i Västerås* styrelsemöte och äter mumsig julegröt. Ett förslag på gemensamma Arkiveringsrutiner presenteras, med en kort rapport om min forskning. Detta möte blir det sista på vårt hundra verksamhetsår! Om vi bestämmer det och håller fast vid 1922 som vårt födelseår, förstås! För...

- 1922 hålls ett konstituerande möte för "*Västmanlands Naturvetenskapliga Föreningen, VNF*".
Jag hittar protokollet från 13 april 2022, samt stadgarna! Med andra ord, vetenskapliga förstahandsfakta i en primärkälla.
- 1921 är alltså INTE vårt födelseår som hypotesen var, utan **1922** är vårt första verksamhetsår.
1971 blir det 50:e. **1996** det 75:e. **2021** det 100:e!
Helt i enlighet med "nutida" numreringar av våra verksamhetsberättelser!
OM vi accepterar *Västmanlands Naturvetenskapliga Förening* som "OSS", vår "föregångare", förstås!

Uppdraget slutfört – skulle man kunna säga.

Men...

Frågor har ju väckts.

I dokumentet "*Naturskyddsföreningen 75 år i nostalgins tecken*", som troligen blev en VLT-notis, citeras dåvarande ordföranden i Västerås, Karl Axel Petersson, att vi blir en Krets 1974! Även om detta är en sekundärkälla, en andrahandsuppgift, så är det väl ändå en ganska trovärdig sådan?!

Så ... föds vi egentligen 1974, som krets?

Meningen lyder i sin helhet "*Västerås Naturvetenskapliga Förening bildades under 1926, 1974 formerade vi en krets under paraplyorganisationen Svenska Naturskyddsföreningen, och 1989 byttes även namnet helt ut, efter mycken vånda och gny och omröstning.*" (min understrykning).

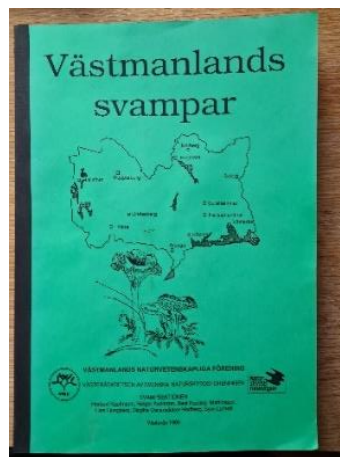
Så ... föds vi egentligen 1989, till namnet?

Frågetecken...?

Vad är underförstått i förkortningen "VNF"? Kan det stå för både Västerås & Västmanland? Eller är *Västerås* bara ett skrivfel? Som i denna "Notis till VLT" som dokumentet ovan är, där det står som överskrift "SNF:s 75-årsjubileum." – trots att det ju är Västerås det handlar om, inte Riksföreningen.

Har den mänskliga faktorn tagit fel på årtal (1922/1926)? Har man "underförstått" något? Vore kul att hitta VLT-notisen, och se om det är ordagrant överfört där!

År 1990 (!) är "den mänskliga faktorn" Birgitta Oscarsdotter-Hedberg medförfattare till inventeringen *Västmanlands svampar*. På omslaget finns två loggor – en mistel för "*Västmanlands Naturvetenskapliga Förening*" samt en pilgrimsfalk för "*Västeråskretsen av Svenska Naturskyddsföreningen*". Hur ska detta tolkas? Två parallella föreningar? Tja, VNF **ÄR** ju kretsen då! Med samma logik kanske som att jag blir medlem både i Kretsen & Länsförbundet när jag betalar årsavgiften till Riksföreningen.

Konflikt? Vi har två alternativ.

1. **Vi föds 1974.** (Om vi förtränger namnbytet 1989 ☺). Om citatet ovan stämmer så finns det ju fullgoda, vetenskapliga, skäl för någon att hävda detta. Dels själva citatet "från vanligtvis välunderrättad källa" förstås. Men även det faktum att...
 - när Rutger Sernander gästföreläser hos VNF i början på 20-talet så nämns aldrig Naturskyddsföreningen, trots att han är en av SNF:s grundare och då dess ordförande! Endast arrangören VNF nämns i artiklar m.m.

Detta kan vi kalla för den *bokstavstroende fundamentalistiska* tolkningen.

2. **Vi föds 1922.**

Detta kan kallas för den *generösa pragmatiska* tolkningen. **Jag förordar stark denna!** Eftersom:

- Det skulle ju bli jobbigt att ändra numreringen på alla våra verksamhetsberättelser, som våra föregångare "under lång tid räknat korrekt", dvs att år 2021 är vårt 100:e verksamhetsår ☺.

- **Alla 31 inbjudna som firade 75-årskalaset på Apalby 1996 var eniga om att det var Naturskyddsföreningen i Västerås man firade, och att första året var 1922!** Detta verkade inte minst självklart för Västeråsfödde **Jens Wahlstedt** (1935-2020) som var med på firandet och berättade om sina år som elev på V-ås Högre Allmänna Läroverk. Han berättade om "Rudbeckia" som sedan blev Fältbiologerna Västerås. Och han hyllade sin lärare **Bertil Walldén** (1901-1963) som var aktiv inom VNF.

Kanske ligger konfliktlösningen i tolkningen att den självklara "vänkretsen" bara konfirmerades formellt som vår definition av Krets 1974?!

I så fall, helt i enlighet med SNF:s första generösa separata särskilda stadgar för samarbete med "alla goda krafter" runt om i landet; *"... för samarbete mellan föreningen och med denna associerade sällskap och föreningar."* (Aminoff s. 9)

Koncensus rådde som sagt vid 75-årsjubileet 1996, och alla stämde säkert in i visan som skrivits av Bengt Alvéen.

Melodi: *Vals på Ängön* av E.Taube.

Första versen:

*Naturvetenskapliga föreningen
den bildades för länge sedan
Den heter ju nu Naturskyddsföreningen
och namnet är känt allaredan
Sjuttiofem år innan vårt nuår
bildades denna förnämliga krets
Här uti Aros
många med patos
samlades då och man kom utan hets
Blommor och bin och allt levande fanns
Ja natur med all glans!*

Jubileumskompisar?

En vital 100-åring – Vallby friluftsmuseum

På årets sista dag (31/12) har VLT ett helt uppslag med ovanstående rubrik. "*Det är hundra år sedan Vallby friluftsmuseum grundades*" inleder ingressen. Några axplock ur den gedigna artikeln av Nina Larsson, museiintendent.

Man räknar **1921** som sitt födelseår. Förhistorien är att Richard Dybeck bildar *Västmanlands fornminnesförening* 1861 för att samla in "fornminnen, föremål och arkivalier". Arthur Hazelius inviger *Skansen* i Stockholm 1891. Beslut om "att verka för att få till stånd ett friluftsmuseum även i Västmanland" tas 1915. I maj 1920 hålls ett "oförglömligt kalas" på Djäkneberget, med "revy, karnevalståg, skjutbana, tombola, regementsmusik, tornerspel och andra festligheter.../". Uppropet till kalaset undertecknas bl.a. av "*Emma och Walter Murray, Landshövding*" (blev sedan hedersledamot i VNF). Intäkterna gör det möjligt att 1921 förverkliga drömmen, genom att resa det första huset på området; Hemmingsboboden. Amatörteaterföreningen *Scenklubben* bildas "i början av 1940-talet" av Lars Ekborg och skolkamraten "Västeråssonen Olof Thunberg". 1944 ger man sin första föreställning på museet och 1949 byter man namn till *Studio Westmannia*. "När friluftsmuseet 1971 fyllde femtio år" håller man naturligtvis kalas; med nyinvigning av "den folkparksteater och portal som tidigare stått i Tillberga" / med en "parodisk resumé om folkparksteater". På scenen står bl.a. "Vallbyveteranen Olof Thunberg".

Så här långt kan vi ju acceptera "födelsedagsårsprincipen", om vi underförstår den. Men bildtexten under ett foto lyder "Ända sedan 1921 har det firats midsommar på Vallby ...". Då kopplas ju "verksamhetsårsprincipen" in automatiskt. Och man kan med fog fråga – när inföll den hundra midsommarfesten? Jo, 2020! Nog hade det varit värt att fira? Nu grämer man sig istället över att det inte blev ett "hejdundrande kalas" 2021 på grund av små virus. Dock hann "Länsmuseet, Fornminnesföreningen och Hembygdsföreningen" med att ge ut en bok; *Älskade Vallby – Ett Västmanland i miniatyr*. Den finns troligen att köpa på Jubileumsutställningen i Kvastbruket, den senaste byggnaden man uppfört. Som kompensation för det uteblivna 100-årsfirandet finns utställningen kvar ända till hösten 2022.

Artikeln avslutas med ett citat av Sven T. Kjellberg, Fornminnesföreningens förste intendent som började skissa på museet och som fick se det förverkligas. Hans förhoppning var att *"även andra skola därute finna icke blott förströelse vid betraktande av tingen utan även en fördjupad uppfattning av livet självt"*. Fint sagt. Men... vad har allt detta med *Naturskyddsföreningens* nutida miljöarbete att göra, kanske någon frågar?

Västerås stads kulturnämnd gav våren 2021 museet en 100-årspresent; en dansbana ("troligen en kopia av en som stod i Tillberga") att placeras nära folkparksteatern. 1971 stod som sagt Olof Thunberg på scenen och firade 50-årsjubileum. Med tiden blev han farfar... till... Greta Thunberg!

Vad är hennes huvudbudskap? Jo, - Lyssna till och ta hänsyn till Naturvetenskapen!

-Vi föddes som *Västmanlands Naturvetenskapliga Förening*.

-Under 4 år (1939-42) delade SNF sin medlemstidning *Bygd och Natur* med *Samfundet för hembygdsvård* – som idag blivit *Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening*.

-Fritt fram för egna vidare kopplingar...

Frågor hängande i luften i jan 2022:

1. När bildades Länsförbundet Västmanland? Finns protokoll? Fanns det kretsar FÖRE Länsförbundet, liksom det gjorde då NF Stockholm bildades 1975!
2. Har det funnits ett "Västerås Naturvetenskapliga Förening"? Fött 1926? Eller är detta ett fel av "mänskliga faktorn"? PS. Jag har själv skrivit detta fel några gånger!
3. Till vilket namn "byttes" det 1989? Till *Naturskyddsföreningen i Västerås*? Med "i" ☺? Finns ett protokoll på detta?
4. Finns det protokoll på när "vi", dvs "VNF", officiellt antas som en SNF-krets; enl. uppgift 1974?
5. Vet de övriga 8 kretsarna när de föds?
6. Vilka tidningar var *W.A.* resp. *W.F.*?

Rapport från forskardag i **Arkiv Västmanland** 18 jan. 2022

Roine Andersson

Detta nedslag börjar med att jag korrigerar några små felaktigheter i tidigare text, samt kopierar lite material om Rudbeckia och VNF till vårt EGET ARKIV.

Får även höra att "min arkivarie" fyller 33 år söndagen den 18 september ☺. Samma dag som vi häromdagen beslutade att fira 100-årskalas på! Det blir i Badelunda Skolträdgård & Kyrkskola. Det finns en liten baktanke om att göra en liten utställning där med några av de kopierade dokumenten från mina nedslag i arkivet.

Fortsatt genomgång av materialet angående:
Västmanlands Naturvetenskapliga Föreningen, "VNF".
Avbröts med *Protokoll 26 jan 1924*.

: Totala arkivet.

Forts. ur boxen *Protokoll 1922-42*.

Dessa protokoll är som regel skrivna med mer eller mindre för mig oläslig skrivstil. Det jag kan tyda är dock mycket intressant och jag häpnar över idogheten. Nästan alla protokoll refereras strax efter i minst en av de tre tidningarna WLT, WA & WF. Dock finns det undantag, då man har fått tag på en skrivmaskin! för att skriva protokollen för 21 jan & 15 sept 1928, 26 jan 1929. Det man tar upp på mötena är till stor del "kuriösa naturfenomen"

Protokoll 25 jan 1930

"En hermafroditisk älg har skjutits i V. Färnebo i sept. 1929. Och hade de tillvaratagna mjukdelarna blivit insända till Riksmuséet för närmare undersökning. I en uppsats om det enastående fallet kommer att inflyta i F.s.H. I samband härmed visades ett fotografi av det skjutna djuret. (Bil L)."